

unească spre a contribui la alungarea «vrăjmașilor» care «au supt singele sărmanilor locuitori vreme de aproape o sută de ani»<sup>1</sup>.

Nu s-a format însă un partid boieresc stabil, care să-l sprijine cu consecvență pe Vladimirescu, deși se pare că majoritatea boierilor pămînteni doreau să scape de turco-fanarioți, ca să rămînă ei spoliatori neconcurenți ai țării, într-un stat al lor. Situația politică era tulbure, nu se știa dacă rușii vor veni, și, în aceste condiții, răscoala amenința mai mult clasa boierească, decît pe turci. În sinul boierimii erau oscilații, grupări politice fluctuante, numeroase intrigi.

Dacă țara «s-a sculat numai ca să izgonească pe fanarioți» e «lucru sfînt», — zicea banul B. Văcărescu, acela care i-a scris lui Tudor să-l omoare pe Samurcaș, iar pe Macedonschi l-a avertizat, sub amenințare cu moartea, să nu se retragă din răscoală. Însă tot el adăuga: «Vai de țară», dacă s-a răzvrătit contra boierimii, vrînd să nu mai aibă «nici un stăpîn». În memorialul lui Iordache Goleșcu despre «turburarea Țării Rumînești, ce s-a întîmplat la leat 1821»<sup>2</sup>, (din care am extras relatarea de mai sus) este descrisă astfel reacția boierilor divaniți, la vestea că răscoala a cuprins județele de peste Olt: S-a hotărît ca toată oștirea stăpînirii, sub conducerea unui boier, să fie trimisă în Oltenia, «unde întîlnindu-se cu Todor, să-i propuie ca să se unească și el cu ai noștri, și să facă toți o oaste a țării supt comanda dumealui; și așa, în urmă să chibzuim cum să se îndrepteze toate neorînduilele țării, spre scăpare de fanarioți... Iar de nu va voi Todor aceasta, atunci să se bată cu el, pînă îl va supune la stăpînire».

Conchidem că întreaga boierime a manifestat ostilitate față de caracterul social al răscoalei, arătîndu-se gata să recurgă la orice mijloc ca să apere proprietatea feudală și relațiile iobăgiste. Dar cei mai mulți dintre marii boieri nu erau împotriva oricărei mișcări, ci și-ar fi dat adeviziunea la o «adunare» a norodului, care să formuleze aceleași revendicări ca și boierimea, fără a se atinge de privilegiile ei de clasă. Cum era însă să facă zid boierimea în jurul lui Vladimirescu, chiar dacă acesta, la București, numea între vrăjmașii «sărmanului popor prădat» numai pe fanarioți, cînd ea știa, acum, că ținta mai îndepărtată a «domnului» țărănimii este «desăvîrșita pîcere a boierismului»?<sup>3</sup>. Reducînd la esențial comportarea boierimii în răscoală, putem spune că, pe măsură ce boierii s-au convins de neputința de a dirija mișcarea ca pe o intrigă boierească și au văzut înverșunarea țărănimii în lupta pentru pămînt<sup>4</sup>, au ales între Tudor și domnii fanarioți pe aceștia din urmă ori au cerut cu insistență ocupația rusească, pentru ca poporul să fie readus la «datoria» supunerii<sup>5</sup>. În condițiile create de răscoală, cînd contradicția socială principală proprie feudalismului s-a întetit la maximum și norodul «și-a pierdut cu totul

<sup>1</sup> Doc. răs. 1821, I, p. 434.

<sup>2</sup> Vezi E. Vîrtosu, Iordache Goleșcu și întîmplările anului 1821, în «Viața Romînească», 1930, nr. 9—10, p. 248 și urm.

<sup>3</sup> Aricescu, *Acte justificative*..., p. 186. Doc. răs. 1821, II, p. 228.

<sup>4</sup> Întorcîndu-se la București după eșecul misiunii sale, vornicul Nicolae Văcărescu înfățișează boierilor starea de spirit a țărănimii. Răsculații urmăresc, spune el, «ca toate moșiile boierești, mănăstirești și ale eparhiilor să le facă ale țărănilor; ei să le împartă între ei; să nu mai dea nici dijmă, nici clacă, ci ca niște stăpîni să le stăpînească ei desăvîrșit. Așa învierșănindu-se țărăni, pe unde treceam tot cu ciocoi mă zgonea: Uideo, ciocoiule! Uideo, ciocoiule! auzeam în urma mea» (E. Vîrtosu, *op. cit.*, în «Viața Rom.», 1930, nr. 9—10, p. 260).

<sup>5</sup> Doc. răs. 1821, III, p. 210 și urm. Vezi și A. Oțetea, *op. cit.*, p. 364.